

**KİTABŞÜNASLIQ VƏ NƏŞRİYYAT İŞİ KAFEDRASININ
İNKIŞAF TARİXİ, MÜASİR VƏZİYYƏTİ
VƏ TƏKMİLLƏŞDİRİLMƏSİ İSTİQAMƏTLƏRİ**

KNYAZ ASLAN

*BDU, Kitabşünaslıq və nəşriyyat işi kafedrasının müdiri,
pedaqogika üzrə fəlsəfə doktoru, dosent
knyazaslan@mail.ru*

Elmi məqalədə Bakı Dövlət Universitetinin Kitabşünaslıq və Nəşriyyat işi kafedrasının inkişaf tarixi, müasir vəziyyəti və təkmilləşdirilməsi istiqamətləri, o cümlədən kafedranın elmi-pedaqoji kadr potensialının formalaşdırılmasından bəhs edilmişdir. Eyni zamanda məqalədə həmin kafedranın 27 illik fəaliyyəti dövründə alim və müəllimlərin hazırlayıb nəşr etdikləri tədris-metodik ədəbiyyatı o cümlədən fənn proqramları, elmi məqalələr, dərsliklər, dərs vəsaitləri, monoqrafiyalar və başqa kitablar haqqında yığcam məlumat verilmişdir.

Açar sözlər: Kitabşünaslıq və Nəşriyyat işi kafedrası, Kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsi, Bakı Dövlət Universiteti, kitabşünaslıq ixtisası, nəşriyyat işi və redaktətmə ixtisaslaşması, nəşriyyat redaktoru, nəşriyyat-poliqrafiya mütəxəssisi.

Kitab nəşri hər bir ölkənin, xalqın mədəniyyətində, ümumiyyətlə, mənəvi, ictimai həyatında çox görkəmli yer tutur.

Hər birimiz ilk növbədə ancaq kitab vasitəsilə təhsil, elm almışıq, həyatda yaşamağa, fəaliyyət göstərməyə hazırlaşmışıq.

Ona görə də hər birimiz kitablara borcluyuq.

Həm kitabları yazıb-yaratmaq, həm də onları nəşr etmək əsas vəzifələrimizdən biridir. Bunun üçün mümkün olan bütün tədbirləri görməliyik!

*Heydər Əliyev,
Ümummilli lider*

Ölkəmiz qədim dövrlərdən başlayaraq öz yüksək kitab mədəniyyəti ilə seçilmiş və zəngin kitabxanaları ilə tanınmışdır.

*İlham Əliyev,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti*

Son illərdə sürətlə modernləşən Azərbaycan Respublikasında təhsil sisteminin insan kapitalının inkişafı çağırışlarına cavab verməsi istiqamətində yeni addımların atılmasına və ümumi təhsilin keyfiyyət göstəricilərinin bey-

nəlxalq standartlara uyğunlaşdırılması istiqamətində müəyyən tədbirlər həyata keçirilir. Ölkəmizin inkişaf konsepsiyasına uyğun olaraq şəxsə hərtərəfli bilik və bacarıqların verilməsi məqsədi ilə təhsil sisteminin institusional əsasları, infrastrukturunu və insan resursları inkişaf etdirilir. Təhsilin inkişafı ölkədə əhalinin rifahının yaxşılaşması, həmçinin fərdin həyatının daha yüksək səviyyədə qurulması üçün zəmin yaradır. Təhsil insanlara texnologiyaları çevik mənimsəmək, əmək bazarında layiqli yer tutmaq və ömür boyu təhsil prosesinə qoşulmaq, sağlam həyat tərzi, ətraf mühitə münasibətdə düzgün mövqə seçmək imkanı verir. Təhsilin keyfiyyətinin yaxşılaşdırılması üçün təhsil idarəetmə sisteminin yenidən qurulması, bu sahədə insan resurslarının inkişaf etdirilməsi və müəllim peşəsinin nüfuzunun artırılması zərurəti hazırda gündəlikdə duran əsas vəzifələrdəndir.

Bu vəzifələrin həyata keçirilməsi məqsədi ilə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin 19 yanvar 2015-ci il tarixli Sərəncamı ilə "Azərbaycan Respublikasında təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Strategiyasının həyata keçirilməsi ilə bağlı Fəaliyyət Planı" təsdiq edilmişdir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin 16 noyabr 2018-ci il tarixli "2019-2023-cü illər üçün Azərbaycan Respublikasında ali təhsil sisteminin beynəlxalq rəqabətliyi artırılması üzrə Dövlət Proqramı"nın təsdiq edilməsi haqqında Sərəncamı ölkəmizdə təhsilin inkişafı baxımından mühüm əhəmiyyətə malikdir. Dövlət Proqramında qeyd edilirdi ki, müasir dövrdə təhsilin iqtisadi həyatda artan rolu Azərbaycanı prioritet istiqamət kimi bilik iqtisadiyyatının formalaşdırılmasını və insan kapitalının inkişafına dövlət dəstəyinin davam etdirilməsini, ümumən ölkədə ali təhsil sisteminin beynəlxalq rəqabətliyi artırılmasını müstəsna dərəcədə əhəmiyyətli edir. İnkişaf etmiş ölkələr davamlı və uğurlu iqtisadi tərəqqiyə məhz ali təhsil sisteminin beynəlxalq standartlar səviyyəsində yüksəldilməsi sayəsində nail olmuşlar.

Proqramın əsas hədəfi ən qabaqcıl elmi nailiyyətlərdən, innovativ təlim-tədris texnologiyalarından yararlanaraq, ölkəmizdə yeni nəsil mütəxəssislərin yetişdirilməsi, Azərbaycan ali təhsil sisteminin məzmunu və keyfiyyət göstəricilərinin beynəlxalq ikili diplom proqramları ilə müasirləşdirilməsidir.

Bu sənəddə nəzərdə tutulmuş vəzifələrin uğurla həyata keçirilməsi dövlət başçısı İlham Əliyevin: "Biz maddi dəyərlərimizi, iqtisadi potensialımızı insan kapitalına çevirməliyik" - sözlərinin yəni təsdiqinə çevriləcəkdir. Çünki bu tələyüklü məsələlər təhsil əsri elan edilmiş XXI əsrdə olduqca böyük aktuallığa malikdir.

Həmin sənədlər respublikamızda ali təhsil ocaqlarının önümlü və bayraqdarı olan Bakı Dövlət Universitetinin inkişafı istiqamətində də yeni perspektivlər müəyyənləşdirir.

Bu mənada Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin 14 noyabr 2017-ci ildə "Bakı Dövlət Universitetinin 100 illik yubileyinin keçirilməsi haqqında" imzaladığı Sərəncamda deyildiyi kimi, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yadigarı Bakı Dövlət Universiteti müsəlman Şərqində yeni tipli ilk ali məktəb kimi yarandıqı vaxtdan etibarən nailiyyətlərlə zəngin sərəffə bir yol keçmişdir. Sənəddə qeyd edilir ki, Bakı Dövlət Universiteti tarixən vətənpərvər ziyalıların fədakar əməyi sayəsində yetirdiyi ictimai-siyasi, elm və mədəniyyət xadimləri ilə Azərbaycanın mövcud simasının təşəkkülünə böyük töhfələr vermişdir.

Bakı Dövlət Universiteti ölkəmizin ictimai-siyasi və elmi-mədəni həyatında fəal mövqeyi ilə özünəməxsus yer tutmuş, milli dövlətimizin tələyüklü məsələlərində aparıcı rol oynamış, ali təhsil prosesinin yeniləndirilməsi sahəsində bir sıra mühüm tədbirlər həyata keçirmiş, öz fəaliyyətini bu rəsmi dövlət sənədlərinə uyğun şəkildə tənzimləmişdir.

Azərbaycan Respublikasında yüksək ixtisaslı kitabşünas və nəşriyyat redaktoru ixtisası üzrə mütəxəssis kadrların hazırlanması prosesində mühüm rol oynayan Bakı Dövlət Universiteti Kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsinin aparıcı qurumlarından olan Kitabşünaslıq və nəşriyyat işi kafedrası öz fəaliyyətini müasir tələblər səviyyəsində qurmağa, tədris sahəsində yeni keyfiyyətlərə nail olmaq məqsədi ilə elmi-pedaqoji kollektivin bilik və bacarığında səmərəli şəkildə istifadə etməyə çalışır. Kafedra əməkdaşlarının başlıca qayəsi müstəqil respublikamızın qarşısında duran ən mühüm vəzifələrə əsaslanaraq mütəxəssis kadrlar hazırlanması işinə ciddi diqqət yetirmək, təhsil və tədrisin elmi şəkildə istiqamətləndirilməsində maksimum səyi göstərmək, tələblərin yüksək mədəni-mənəvi, elmi-texniki, peşə-ixtisas bilik və bacarıqlarını düzgün formalaşdırmaqdan ibarətdir.

Bu baxımdan BDU-nun mühüm qurumlarından biri olan Kitabşünaslıq və Nəşriyyat işi kafedrasının müəllim və laborant heyəti də üzərinə düşən vəzifələrin vaxtında və məsuliyyətlə yerinə yetirmək üçün ciddi say göstərir. Belə ki, kafedra Bolonya prosesinin tələblərinə uyğun olaraq bakalavriatura və magistratura üzrə ikipilləli təhsil sisteminin inkişafı ilə əlaqədar tədris planı və təhsil proqramlarının təkmilləşdirilməsində fakültə rəhbərliyinə yaxından kömək etməyə çalışır, yüksək ixtisaslı kitabşünas, nəşriyyat işçisi və nəşriyyat redaktoru ixtisası üzrə kadrların hazırlanması prosesində aparıcı rolunu davam etdirir, elmi-tədqiqat sahəsində öz fəaliyyətini müasir tələblər səviyyəsində təşkil edir, yeni uğurlar qazanmaq üçün kollektivin elmi potensialından səmərəli şəkildə istifadə etməyə səy göstərir.

Kafedra haqqında ümumi təəssürat yaratmaq üçün onun yaranması tarixinə, inkişaf yoluna və müasir vəziyyətinə qısaca nəzər salmaq lazım gəlir.

Məlum olduğu kimi, Azərbaycan Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsinin göstərişinə əsasən 1962-ci ilin avqust ayında Azərbaycan SSR Nazirlər Sovetinin Ali və Orta İxtisas Təhsili Komitəsi həmin il sentyabrın 1-dən Bakı Dövlət Universitetinin Şərqişünaslıq fakültəsi nəzdindəki Kitabxanaçılıq şöbəsinin əyani və qiyabi bölmələrinin birləşdirilməsi və müstəqil Kitabxanaçılıq fakültəsinin yaradılması haqqında əmr vermişdi. Rektorun əmri ilə Kitabxanaçılıq şöbəsinin yetirilməsi, Kitabxanaşünaslıq və bibliografiya kafedrasının baş müəllimi, tarix elmləri namizədi Abuzər Alı oğlu Xələfov Kitabxanaçılıq fakültəsinin ilk dekanı vəzifəsinə təyin edilmişdi.

Gənc dekan Abuzər Xələfovun təşəbbüsü və səyi nəticəsində respublikamızın kitab ticarəti müəssisələrinin yüksək ixtisaslı mütəxəssis kitabşünas-bibliograf kadrlara olan tələbatı nəzərə alınaraq 1963-cü ildə isə Kitabxanaçılıq fakültəsinin nəzdində yeni bir şöbə – Kitabşünaslıq və kitab ticarətinin təşkilii şöbəsi təşkil edildi, bununla da Azərbaycanda ali kitabşünaslıq təhsilinin əsası qoyuldu (4, s. 51-52).

Əməkdar elm xadimi, professor A.Xələfov "Azərbaycanda ali kitabxanaçılıq təhsili" adlı monoqrafiyasında bu barədə belə yazır: "Məlum olduğu kimi, kitabın xalq arasında yayılmasında və təbliğində kitabxanalarla yanaşı, kitab ticarəti müəssisələri də yaxından iştirak edir. Bu baxımdan kitabxanalarla kitab ticarəti müəssisələri arasında yaxınlıq və məqsəd birliyi vardır. Belə ki, hər iki müəssisə öz qarşısında kitabı oxucular və alıcılar arasında yaymaq məqsədi qoymuşdur. Həmçinin kitab ticarəti müəssisələrinin işçiləri də kitabxanaçılar kimi kitab biliciləri, kitabdan baş çıxaran, onu yayan, təbliğ edən insanları olmalıdır. Kitab ticarəti müəssisələri həm də kitabxanaları kompleksləşdirmək işində kitabxanaların yaxın köməkçiləridir" (1, s.33).

Həmin monoqrafiyada qeyd olunduğu kimi, dekan Abuzər Xələfov kitabşünasların Kitabxanaçılıq fakültəsində hazırlanmasının daha məqsəduyğunluğunu və respublikada yüksək ixtisaslı kitabşünas kadrlara böyük tələbat olduğunu əsaslandıraraq Azərbaycan Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsinə məktubla müraciət etmiş və bu təkliflər dövlət səviyyəsində müzakirə edildikdən sonra kitabşünaslıq və kitab ticarətinin təşkilii şöbəsinin universitetdə açılması düzgün sayılmışdır. Bu şöbənin yaradılması mədəniyyətimizin mühüm sahələrindən biri olan kitabşünaslığın inkişafına mühüm hədiyyə idi (1, s.33).

Beləliklə, Azərbaycan Respublikası Nazirlər Sovetinin qərarı ilə 1963/1964-cü tədris ilində "Kitabşünaslıq və kitab ticarətinin təşkilii" ixtisası üzrə qiyabi və axşam şöbələrinə tələbə qəbulu başlanılmışdır. Kitabxanaçılıq fakültəsinin təcrübəli kollektivinin, respublikamızın görkəmli kitabşünaslarının və kitab ticarəti müəssisələrinin sıriştəli mütəxəssislərinin bu mühüm işə cəlb edilməsi qısa müddətdə öz bəhrəsini verdi. Az bir zaman içerisinde bu şöbədə kadr hazırlığının təşkilii sahəsində mühüm nailiyyətlər qazanıldı.

1968/1969-cu tədris ilində "Kitabşünaslıq və kitab ticarətinin təşkilii" ixtisası üzrə əyani şöbəyə tələbə qəbulunun elan edilməsi ilə bu uğurların bariz nümunəsi idi.

1960-1970-ci illərdə BDU-nun Kitabşünaslıq və kitab ticarətinin təşkilii şöbəsi milli kitab mədəniyyətinin formalaşmasında, müxtəlif növ kitabların nəşrə hazırlanması məsələlərinin tədrisində, nəşriyyatlarla kitabxanalar arasında əlaqələrin möhkəmləndirilməsində, kitabın oxucular və alıcılar arasında məqsəduyğunluq şəkildə yayılmasında, nəşriyyatların ali təhsilli kitabşünas, nəşriyyat işçisi və nəşir kadrları ilə təmin olunmasında mühüm xidmətlər göstərmişdir.

Professor A.Xələfov həmin illəri haqlı olaraq belə xarakterizə edir: "Cəsarətlə demək olar ki, 1970-ci illər respublikamızda kitabxanaşünas-bibliograf kadrların hazırlanmasında xüsusi mərhələ olmuşdur. Bu şöbə 20 ilə yaxın fəaliyyət göstərdikdən sonra o zaman Azərıtiffaqda oturan, kitab mədəniyyətini başa düşməyən, ona xor baxan məmurlar tərəfindən əsassız və ədalətsiz olaraq sifariş verilmədiyi üçün bağlandı. Fakültənin o zamankı rəhbərliyi bu işi qaydaya salmağa, şöbəyə qəbul almağa cəhd göstərsə də, buna nail ola bilmədi. Bu, yeganə şöbə idi ki, sovet hakimiyyəti illərində kitabşünas-bibliograf kadrlar hazırlamışdı" (1, s.34).

Qeyd edək ki, Sovet hakimiyyəti dövründə "Kitabşünaslıq və kitab ticarətinin təşkilii" ixtisası üzrə 800 nəfərdən çox yüksək ixtisaslı kadr hazırlanmışdır.

Məlum olduğu kimi, 18 oktyabr 1991-ci ildə Azərbaycan Respublikasının Ali Soveti "Azərbaycanın Dövlət Müstəqilliyi haqqında Konstitusiyaya Aktı"nı qəbul etdi. Bu sənəd Azərbaycanın müstəqil suveren respublika kimi fəaliyyətinin əsası oldu. Beləliklə, Azərbaycan Respublikasının dünyada tanınması və beynəlxalq aləmdə özünün layiqli yerini tutması üçün imkan yarandı. Eyni zamanda Azərbaycanın müstəqilliyi ölkədə elm, maarif, mədəniyyət və təhsil sahəsində geniş inkişafın təminatı oldu.

Ölkəmizdə təhsilin inkişafı yeni zəruri ixtisaslar üzrə kadrların hazırlanmasını ön plana çıxardı. 1990-cı illərin əvvəllərində Azərbaycanda kitabın nəşri, təbliği və yayılması ilə məşğul olan yüksək ixtisaslı kitabşünas kadrların hazırlanması ciddi zərurətə çevrilmişdi. Bu baxımdan Bakı Dövlət Universitetinə yeni ixtisaslar üzrə tələbələr qəbulunun təşkilində rektorluğun və o zamankı Kitabxanaçılıq fakültəsinin dekanı professor Abuzər Xələfovun yaxından iştirakını xüsusi qeyd etmək lazımdır. Belə ki, o, yenidən yuxarı təşkilatlərə müraciət edərək, "Kitabşünaslıq və kitab ticarətinin təşkilii" ixtisasına böyük tələbat olduğunu bildirmiş, bu ixtisasa tələbə qəbulunun aparılmasına səy göstərmişdir.

Təsədüfi deyil ki, o vaxt fakültə Elmi Şurasında bu məsələ problem kimi qaldırılmışdı. Elmi Şurada qeyd olundu ki, 1960-1970-ci illərdə Bakı Dövlət Universitetində kitabşünaslıq və kitab əmtəəşünaslığı üzrə kadrlar hazırlanmış, lakin sonradan ədalətsiz olaraq bu ixtisasa tələbə qəbulu dayandırılmışdır. Bu

amili nəzərə alan Kitabxanaçılıq fakültəsinin dekani, fakültə Elmi Şurasının sədri professor Abuzər Xələfov və başqaları belə bir təkliflə çıxış etdilər ki, Azərbaycanın müstəqilliyi şəraitində "Kitabşünaslıq və kitab ticarətinin təşkili" ixtisasının yenidən açılmasına, yüksək ixtisaslı kadr hazırlığına böyük ehtiyac vardır. Bu təklifi fakültənin rəhbərliyi və Elmi Şurasının üzvləri yüksək qiymətləndirərək yekdilliklə müdafiə etdilər. Ona görə də Kitabxanaçılıq fakültəsinin dekanlığının BDU rektorluğu qarşısında "Kitabşünaslıq və kitab ticarətinin təşkili" ixtisası üzrə kadrların hazırlanması ilə bağlı məsələ qaldırılması yekdilliklə qərar alındı.

Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyi "Kitabşünaslıq və kitab ticarətinin təşkili" şöbəsinin bərpa edilməsinə məsləhət bildi. Bu şöbənin tədris planını götürməklə üçün Bibliografiyaşünaslıq kafedrasının dosenti B. Allahverdiyev Rusiyaya Moskva şəhərinə ezam olundu. Fakültə dekani prof. A. Xələfovun rəhbərliyi ilə təşkil edilmiş komissiya BDU-da yaradılacaq "Kitabşünaslıq və kitab ticarətinin təşkili" şöbəsi üçün Moskva Dövlət Poliqrafiya İnstitutunun tədris planı əsasında yeni tədris planı işləyib hazırladı. Respublikamızın xüsusiyyətləri nəzərə alınmaqla tərtib olunmuş tədris planı təsdiq edildikdən sonra Kitabxanaçılıq fakültəsinin dekanlığı BDU rektorluğuna və Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyinə müraciət edərək yeni şöbəyə tələbə qəbulu yerlərinin ayrılmasına nail oldu.

Professor Abuzər Xələfovun yazdığına görə, bu məsələdə Azərbaycan Respublikası Nazirlər Soveti nazirində Dövlət Mətbuat Komitəsinin sədri, görkəmli dövlət xadimi və jurnalisti Rəşid Mahmudovun xüsusi xidməti olmuşdur. R. Mahmudov kitabşünas kadrlara respublikamızda böyük ehtiyac yaranması və belə kadrların hazırlanmasının zəruriliyi haqqında Azərbaycan hökumətinə müraciət etmiş və Nazirlər Sovetinin bu barədə qərar çıxarmasına nail olmuşdur (1, s.34).

Noticədə 1991/1992-ci tədris ilində Azərbaycan Respublikası Nazirlər Soveti ölkəmizdə kitabşünas, nəşriyyat işi və redaktəetmə üzrə yüksək ixtisaslı kadrların hazırlanmasına böyük zərurət yarandığına görə Bakı Dövlət Universitetinin Kitabxanaçılıq fakültəsində "Kitabşünaslıq və kitab ticarətinin təşkili" şöbəsinin yaradılması haqqında qərar qəbul etdi. Bu qərar əsasən 1991/1992-ci tədris ilində "Kitabşünaslıq və kitab ticarətinin təşkili" ixtisası üzrə tələbə qəbuluna başlanıldı. Bununla da həmin ixtisas üzrə ali dərəcəli mütəxəssis kadrların hazırlıq səviyyəsinin artırılması, elmi-tədqiqat işlərinin aparılması müvafiq kafedranın təşkilini zərurətə çevirdi. Çünki belə bir kafedranın təşkili nəşriyyatla, kitabın təbliği və yayılması ilə bağlı olan kitabşünaslıq ixtisası üzrə kadrların hazırlanması üçün əsaslı zəmin yarada bilərdi.

1992-ci ildə Kitabxanaçılıq fakültəsinin rəhbərliyi yeni yaradılmış "Kitabşünaslıq və kitab ticarətinin təşkili" şöbəsində tədris prosesini və elmi-

metodik işi məqsədyönlü şəkildə qurmaq üçün müstəqil kafedranın yaradılması haqqında BDU-nun rektorluğu qarşısında məsələ qaldırıldı. Bunun əsasında BDU-nun Böyük Elmi Şurası 10 fevral 1993-cü ildə Kitabxanaçılıq fakültəsində yeni kafedranın – Kitabşünaslıq və kitab ticarətinin təşkili kafedrasının yaradılması haqqında qərar qəbul etdi.

Beləliklə, 29 mart 1993-cü ildə Kitabxanaçılıq fakültəsinin dekani professor Abuzər Xələfovun sədrliyi ilə Kitabşünaslıq və kitab ticarətinin təşkili kafedrasının ilk iclası keçirildi. Kafedranın 1 №-li protokoluna əsasən, birinci iclasda professor Abuzər Xələfov kafedranın yaradılması haqqında BDU-nun Böyük Elmi Şurasının qərarını elan etdi. O, yeni kafedranın açılışı münasibəti ilə əməkdaşları təbrik etdi, onlara uğurlar arzuladı. Professor Abuzər Xələfov kitabın təbliğində, kitab ticarətinin inkişafında yeni kafedranın nə dərəcədə mühüm rol oynadığını faktlarla əsaslandırdı.

25 iyun 1993-cü ildə yəne də Kitabxanaçılıq fakültəsinin dekani professor Abuzər Xələfovun sədrliyi ilə Kitabşünaslıq və kitab ticarətinin təşkili kafedrasının ikinci iclası keçirildi. Burada 21 may 1993-cü il tarixli elana əsasən olunmuş Kitabşünaslıq və kitab ticarətinin təşkili kafedrasının müdiri vəzifəsinə professor Bayram Allahverdiyev seçildi.

Qeyd edək ki, Bibliografiyaşünaslıq kafedrasının bazasında yaradılmış Kitabşünaslıq və kitab ticarətinin təşkili kafedrasında həmin vaxt 5 əməkdaş çalışırdı: tarix elmləri doktoru, professor Bayram Allahverdiyev, tarix elmləri namizədi, dosent Hacı Həsənov, filologiya elmləri namizədi Rəşid Süleymanov, baş müəllim Akif Əsədullayev və laborant Sevdə Quliyeva.

1995/1996-cı tədris ilindən başlayaraq Mehmanəli Məmmədov, Ramiz Həmidov, İsmayıl Vəliyev və Nailə Mehralieva kimi yeni kadrların hesabına kafedranın elmi-pedaqoji potensialı daha da möhkəmləndi. Sonrakı illərdə kafedranın tədris prosesinə cümlədən professor Abuzər Xələfov, professor Lyudmila Səmədova, dosent Knyaz Aslan, filologiya elmləri namizədi Şəhla Quliyeva və digər təcrübəli mütəxəssislər də cəlb olundular.

1996/1997-ci tədris ilində "Kitabşünaslıq və kitab ticarətinin təşkili" ixtisası üzrə ilk mütəxəssislər BDU-nu bitirib bakalavr diplomu aldılar.

Kafedranın müəllim kontingenti ilə ardıcıl və məqsədyönlü şəkildə təminat mütəxəssis kadrların hazırlanmasına, kitabşünaslıq, nəşriyyat işi və redaktəetmə ixtisasları üzrə tədris işinin daha yaxşı təşkilinə, elmi-tədqiqat fəaliyyətinin genişlənməsinə, müasir dövürün tələblərinə cavab verən tədris proqramlarının, dənşliklərinin və dərs vəsaitlərinin tərtibinə əsaslı təsir göstərdi.

Azərbaycan Respublikasının müstəqilliyi və informasiya cəmiyyəti şəraitində nəşriyyat işində müasir informasiya-kommunikasiya texnologiyalarının tətbiqinin daha geniş imkanları nəzərə alınaraq BDU-nun Böyük Elmi Şurasının qərarına əsasən "Kitabşünaslıq və kitab ticarətinin təşkili" kafedrası

1997/1998-ci tədris ilindən "Kitabşünaslıq və Nəşriyyat işi kafedrası" adlandırılmış, bakalavriatura və magistratura səviyyələrində "Nəşriyyat işi və redaktətmə" ixtisası üzrə kadr hazırlığına başlanmışdır.

2000-ci illərdə Kitabşünaslıq və Nəşriyyat işi kafedrasının professor və müəllim heyətinin elmi-tədqiqat işlərinin istiqaməti xeyli genişlənməmişdir. Respublikamızda müxtəlif nəşriyyatların və kitab ticarəti müəssisələrinin iş təcrübəsinin öyrənilməsi, nəşriyyat sistemi sahəsində mövcud olan problemlərin araşdırılması və onların aradan qaldırılması üçün təvsiyə və təkliflərin verilməsi, bütövlükdə nəşriyyat sisteminin inkişafına, kitab nəşri işinin təkmilləşdirilməsinə və kitabın yayılmasına elmi-metodik köməyin göstərilməsi kafedranın məqsədyönlü fəaliyyətinə əyani sübutdur. Bu dövrdə B.Allahverdiyev "Ümumi kitab tarixi" (2003), İ.Vəliyev "Ədəbi-badii və uşaq kitablarının redaktəsi" (2002), "Redaktənin əsasları: Nəzəriyyə və təcrübə" (2002), "Redaktənin əsasları: Redaktənin metodikası" (2003), "Redaksiya-nəşriyyat işinin əsasları" (2004), S.Quliyevanın "Azərbaycan soraq-malumət ədəbiyyatı: yaranması, müasir vəziyyəti və inkişaf perspektivləri" (2006), Ş.Quliyevanın "Müəllif hüququ" (2008) və s. kimi kitabları mütəxəssislərin marağına səbəb olmuşdur.

Bu illərdə kafedranın professor-müəllim heyəti tədris işi aparmaqla bərabər, bir sıra yeni fənlər üzrə proqramlar, dərsləklər və dars vəsaitləri hazırlığına xüsusi diqqət ayırmağa başlamışdılar. Onlar kitabşünaslığın tarixi, nəzəriyyəsi və metodik məsələləri, kitabşünaslığın, nəşriyyat işinin, kitab tarixinin və redaktənin aktual problemləri, kitab nəşri, kitab ticarəti, tərcümə ədəbiyyatının nəşri, xüsusilə klassik yazıçıların əsərlərinin nəşrinin öyrənilməsi, yayılması və təbliği, eləcə də kitab tipologiyası və başqa problemlər üzrə araşdırmalar aparır, dəyərli elmi əsərlər, monoqrafiyalar, elmi məqalələr və s. çap etdirirdilər.

Həmin dövrdə kafedra üzrə bakalavriatura səviyyəsində tədris olunan bütün fənlərin metodik göstərişləri də hazırlanmışdır. Məsələn: "Kitabçılıq işinin iqtisadiyyatı" (R.Homidov, 2000); "Nəşriyyat və kitab ticarətinin bibliografiyası" (M.Məmmədov, 2000); "Redaktənin nəzəriyyəsi və təcrübəsi" (İ.Vəliyev, 2001); "Azərbaycan kitab tarixi" (B.Allahverdiyev, 2000); "Ümumi kitabşünaslıq" (B.Allahverdiyev, 2001); "Motşünaslığın əsasları" (İ.Vəliyev, 2001); "Nəşriyyat və poliqrafiya işinin əsasları" (İ.Vəliyev, 2001); "Kitabın istehsalı texnologiyası" (İ.Vəliyev, 2001); "Kitab çeşidi işinin nəzəriyyəsi və metodikası" (M.Məmmədov, 2003); "Nəşriyyat işində menecment və marketing" (R.Homidov, 2004); "Redaktor fəaliyyətinin kompüter təminatı" (Ş.Quliyeva, 2005); "Müəllif hüququ" (Ş.Quliyeva, 2005); "Kitabın təbliği və reklamı" (N.Mehrliyyəva, 2006), "Nəşrin redaktor hazırlığı" (V.Musalı, 2008) və s.

Bundan başqa, həmin illərdə Kitabşünaslıq və Nəşriyyat işi kafedrasının magistratura səviyyəsində də əsas fənlər üzrə bir sıra proqramlar ("Kitabşünaslığın tarixi, nəzəriyyəsi və metodologiyasının əsasları" (B.Allahverdiyev,

2006); "Kitabşünaslığın müasir problemləri" (B.Allahverdiyev, 2006); "Kitab sosial və kütləvi kommunikasiya sistemləri" (B.Allahverdiyev, 2006); "Mətn nəzəriyyəsi" (İ.Vəliyev, 2006); "Azərbaycan Respublikasının nəşriyyat sistemi" (B.Allahverdiyev, 2008); "Kitabın texniki redaktə problemləri" (V.Musalı, 2008); "Müxtəlif növ ədəbiyyatın redaktəsi" (Knyaz Aslan, 2009); "Redaksiya-nəşriyyat işində informasiya texnologiyası" (B.Allahverdiyev, 2009); "Nəşriyyat fəaliyyətinin hüquqi tənzimlənməsi" (Ə.Qasımov, 2009); "Nəşriyyat fəaliyyətinin iqtisadi təhlili" (R.Həmidov, 2009) və s. hazırlanmış və çap edilmişdir.

Kafedranın elmi-tədqiqat fəaliyyətində respublikamızın ayrı-ayrı nəşriyyatlarının iş təcrübəsinin, kitab ticarətinin öyrənilməsi ümumiləşdirilməsi, elmi-metodik nəticələr çıxarılması, nəşriyyat sisteminə mövcud olan problemlərin araşdırılması və onların aradan qaldırılması üçün elmi tövsiyələr və təkliflərin verilməsi, eləcə də ölkəmizdə nəşriyyat sisteminin inkişaf etdirilməsinə, kitab nəşri işinin təkmilləşdirilməsinə, kitabın yayılmasına elmi-metodik kömək göstərilməsi əsas yer tutur.

Qeyd edək ki, 2012-ci ilin yanvar ayından Kitabşünaslıq və nəşriyyat işi kafedrasına Birləşmiş Millətlər Təşkilatı yanında Beynəlxalq İnformasiyaşünas Akademiyasının həqiqi üzvü, pedaqogika üzrə fəlsəfi doktoru, dosent Knyaz İlyas oğlu Aslan rəhbərlik edir. Dosent Knyaz Aslan eyni zamanda BDU Tədris Metodik Şurası Rəyasət Heyətinin üzvü, BDU TMS yanında tədris vəsaitlərinə nəşr hüququ (qrif) verən Daimi Komissiyanın üzvü, Kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsi Elmi Şurasının üzvü, fakültə Tədris Metodik Şurasının sədri kimi fəallıq göstərir.

Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyi 2012-ci ildə 060205 – "Nəşriyyat işi və redaktətmə" ixtisası üzrə magistratura səviyyəsində təhsil proqramını, 2013-cü ildə isə 050205 – "Kitabşünaslıq" ixtisası üzrə bakalavriat səviyyəsində təhsil proqramını – Ali Təhsil Pilləsinin Dövlət Standartını təsdiq etmişdir. Bununla da 2012-ci ildən Kitabşünaslıq və nəşriyyat işi kafedrasının fəaliyyətində yeni mərhələ başlamışdır.

Bələ ki, "Kitabşünaslıq" ixtisası üzrə bakalavriat səviyyəsində təhsil proqramına "Nəşriyyat işində marketing", "Nəşriyyat işinin proqram təminatı", "Kalliqrafiyaya giriş", "Əlyazma kitablar", "Kitab yayımı və elektron ticarət", "Müasir dövrdə dünyada və Azərbaycanda kitab nəşri"; "Nəşriyyat işi və redaktətmə" ixtisası üzrə magistratura səviyyəsində təhsil proqramına isə "Elektron nəşriyyatlar", "Redaktor sənətinin aktual problemləri", "Nəşriyyat-poliqrafiya fəaliyyətinin menecment və marketingi", "Nəşriyyat işində informasiya texnologiyaları və multimedia sistemləri", "Nəşriyyat və informasiya fəaliyyətinin hüquqi təminatı", "Nəşriyyatla kitabxananın qarşılıqlı əlaqələri"

və s kimi yeni fənlər daxil edilmis, onların proqramları və buna uyğun olaraq müəhazirə mətnləri hazırlanmışdır.

Hazırda Kitabşünaslıq və nəşriyyat işi kafedrasının təlim, tədris və tərbiyə işlərini 8 nəfərlik müəllim və laborant heyəti yerinə yetirir. Onlardan 5 nəfəri fəlsəfə doktoru, dosent (Knyaz Aslan, Nailə Mehraliyeva, Şahla Quliyeva, Ələmdar Bayramov, Rasim Süleymanov); 2 nəfəri fəlsəfə doktoru, müəllim (Sevda Quliyeva, Leyla Abasova); 1 nəfəri baş laborantdır (Ellada Balayeva).

Ümumiyyətlə, 2015-2018-ci illərdə Kitabşünaslıq və Nəşriyyat işi kafedrası 050205 – “Kitabşünaslıq” ixtisası üzrə bakalavriat səviyyəsində tədris edilən fənlər üzrə yeni tələblərə uyğun olaraq 20-dən çox program hazırlamış və Təhsil Nazirliyinin qırğı ilə nəşr etdirmişdir. Məsələn, “Redaktonin əsasları”, “Texniki redaktə”, “Dünya kitab tarixi”, “Uşaq ədəbiyyatının redaktəsi”, “Ədəbi və bibliografik redaktə”, “Nəşrin bədi və texniki tərtibatı”, “Mətnşünaslıq”, “Ədəbi-bədii nəşrlərin redaktəsi”, “Nəşrin elmi redaktəsi” (hamısının tərtibçisi K.Aslandı), “Kitabın təbliği və reklami” (K.Aslan, N.Mehraliyeva), “Azərbaycan kitabşünaslığı” (K.Aslan, R.Süleymanov), “Soraq-məlumat nəşrlər sistemi” (K.Aslan, S.Quliyeva), “Kitabın tipologiyası” (B.Allahverdiyev), “Çeşid işinin nəzəriyyə və metodikası” (Ş.Quliyeva), “Azərbaycan kitab tarixi” (L.Abasova), və digər fənlər üzrə proqramlar hazırlanaraq işi üzli görmüşdür.

Bununla yanaşı, magistratura səviyyəsi üçün 060205 – “Nəşriyyat işi və redaktəetmə” ixtisaslaşması üzrə “Redaktor sənətinin aktual problemləri”, “Müxtəlif ədəbiyyat növlərinin redaktəsi”, “Nəşriyyat işində informasiya texnologiyaları və multimedia sistemləri”, “Elektron nəşriyyatlar”, “Nəşriyyatla kitabxananın qarşılıqlı əlaqələri” (hamısının tərtibçisi K.Aslandı), “Dövrü nəşrlərin redaktor hazırlığı” (K.Aslan, N.Mehraliyeva), “Tərcümə ədəbiyyatının redaktə xüsusiyyətləri” (K.Aslan, N.Mehraliyeva), “Kitab kommunikasiya sistemində” (K.Aslan, N.Mehraliyeva), “Mətn nəzəriyyəsi” (K.Aslan, N.Mehraliyeva), “Nəşriyyat və informasiya fəaliyyətinin hüquqi təminatı” (Ş.Quliyeva) və s. fənlərə dair proqramlar nəşr edilmişdir.

Yeri gəlmişkən, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Ali Attestasiya Komissiyası Rəyasət Heyətinin 13 aprel 2012-ci il tarixli (protokol №06-R) qərarı ilə təsdiq edilmiş və Rəyasət Heyətinin 30 oktyabr 2015-ci il tarixli (protokol № 13-R) qərarı ilə əlavə edilmiş “Azərbaycan Respublikasında elmi və elmi-pedaqoji işçilərə elmi dərəcələrin verilməsi üzrə ixtisasların nomenklaturası”nın “Texnika elmləri” bəlməsində 3356.01 indeksli “Kitabxanaşünaslıq, bibliografiyaşünaslıq və kitabşünaslıq” adlandırılmışdır ki, bu da Kitabşünaslıq və nəşriyyat işi kafedrasının elmi istiqamətinin inkişafına müəyyən tökən vermişdir.

Kitabşünaslıq və Nəşriyyat işi kafedrasının əməkdaşları dünyada və Azərbaycanda kitabın və kitabşünaslığın tarixi, nəzəriyyəsi, metodik məsələlə-

ri, kitabın tipologiyası, kitab nəşri, redaktə problemləri, elmi, elmi-kütləvi, istehsalat-təcrübi, siyasi, rəsmi, tədris, ədəbi-bədii, folklor, soraq-məlumat, dövri mətbuat, reklam nəşrləri və s. üzərində redaktor işinin xüsusiyyətləri, nəşriyyat işinin təşkil və idarə olunması, müəllif hüququ, elektron nəşrlər və elektron nəşriyyatlar, kitab ticarəti, kitab yayımı, müxtəlif ədəbiyyat növlərinin redaktəsi və nəşrə hazırlanması, tərcümə ədəbiyyatının nəşri, kitabın reklami, təbliği, yayılması və s. kimi mühüm problemlər üzrə ardıcıl elmi tədqiqatlar aparırlar.

Kafedra əməkdaşları son illərdə müasir tələblərə cavab verən tədris-metodik vəsaitlərin hazırlanması və nəşri istiqamətində müəyyən nailiyyətlər qazanmış, xeyli tədris-metodik ədəbiyyatı, o cümlədən 1 ensiklopediya, 4 monoqrafiya, 64 proqram, 4 dars vəsaiti, 2 kitab, 4 kitabça, eləcə də 200-dən artıq elmi məqalə və tezis çap etdirmişlər. Müəllimlər eyni zamanda son üç dövrdə nüfuzlu beynəlxalq jurnallarda 5 elmi məqalə dərc etdirmişlər.

Kafedra müdiri Knyaz Aslan ölkəmizin tarixində ilk dəfə 2015-ci ildə nəşr olunmuş “Azərbaycan Kitabxana Ensiklopediyası”nın hazırlanmasında tərtibçi və redaktor kimi fəal iştirak etmişdir.

Bununla yanaşı, son illərdə Knyaz Aslan və Rasim Süleymanovun “Azərbaycan kitabşünaslığı”, Knyaz Aslan, Şahla Tahirqızı, Nailə Mehraliyevanın “Nəşriyyat işi və redaktə məsələləri”, Bayram Allahverdiyevin “Kitabın tipologiyası”, Bayram Allahverdiyev və Leyla Abasovanın “Mətn nəzəriyyəsi”, “Ulu öndər Heydər Əliyevin kitab və kitab nəşri haqqında müdrik fikirləri”, Leyla Abasovanın “Boz oğuz” nəşriyyatının yaranması və fəaliyyəti” adlı dər vəsaitləri, monoqrafiyalarını və s. kitabları nəşr olunmuşdur.

BDU-nun illik elmi-tədqiqat hesabatlarında Kitabşünaslıq və Nəşriyyat işi kafedrası elm və tədris sahəsində qazandığı nailiyyətlərə görə həmişə reyting cədvəlinin ön sıralarında qərarlaşır.

Kitabşünaslıq və Nəşriyyat işi kafedrasında elmi-pedaqoji kadrların yetişdirilməsi ən əsas amillərdən biridir. Belə ki, 17 fevral 2015-ci ildə kafedranın dissertantı İradə Hacı qızı Ələsgərova “Azərbaycan kitabının bədii və texniki tərtibat məsələləri” mövzusunda dissertasiya işini (elmi rəhbər prof. B.V.Allahverdiyev) Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Ali Attestasiya 5 noyabr 2014-cü il tarixli 194 №-li əmri ilə Bakı Dövlət Universiteti nəzdində yaradılmış Birdəfəlik Dissertasiya Şurasında müdafiə etmiş, 3356.01 “Kitabxanaşünaslıq, bibliografiyaşünaslıq və kitabşünaslıq” ixtisasında tarix üzrə fəlsəfə doktoru elmi dərəcəsi almışdır.

Daha sonra 17 dekabr 2015-ci ildə kafedranın dissertantı Leyla Qabil qızı Abasova “Azərbaycan Dövlət Nəşriyyatının – “Azarnəş”in yaranması və fəaliyyəti” mövzusunda mövzusunda dissertasiya işini (elmi rəhbər prof. B.V.Allahverdiyev) Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Ali

Attestasiya Komissiyasının 03 iyun 2015-ci il tarixli 144 №-li əmri ilə Bakı Dövlət Universiteti nəzdində yaradılmış Birdəfəlik Dissertasiya Şurasında müdafiə etmiş, 3356.01 "Kitabxanaşünaslıq, bibliografiyaşünaslıq və kitabşünaslıq" ixtisasında tarix üzrə fəlsəfə doktoru elmi dərəcəsi almışdır.

2018-ci ildə BDU-nun Kitabşünaslıq və Nəşriyyat işi kafedrası elmi-pedaqoji kadrların yetişdirilməsinə də öz töhfəsini verməyə çalışmışdır. Belə ki, kafedra müdiri dos. K.Aslan Kitabşünaslıq və Nəşriyyat işi kafedrasının doktorantı Sevdə Elman qızı Səfərovnanlı 3356.01 - "Kitabxanaşünaslıq, bibliografiyaşünaslıq və kitabşünaslıq" ixtisasında tarix üzrə fəlsəfə doktoru elmi dərəcəsi almaq üçün "Müstəqillik illərində Azərbaycanca dərsliklərin nəşri təhsil islahatlarının əsas amili kimi (2001-2011-ci illər)" mövzusunda təqdim etdiyi dissertasiya işinin elmi rəhbəri olmuşdur. Bu dissertasiya işinin kafedrada ilkin və son müzakirələri təşkil edilmiş, daha sonra 2018-ci ilin sentyabr ayında onun müdafiəsinə razılıq alınması üçün və Birdəfəlik Dissertasiya Şurasının yaradılması haqqında Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Ali Attestasiya Komissiyasına Bakı Dövlət Universiteti rektorunun məktubu göndərilmişdir.

2018-ci ildə Kitabşünaslıq və Nəşriyyat işi kafedrasında magistr kadrların hazırlanması da diqqət mərkəzində olmuşdur. Magistrantlardan Güllər İlqar qızı Abdullayeva "Koroğlu" dastanının nəşrə hazırlanması məsələləri" (elmi rəhbər: dos. K.Aslan), Rəşad Fizuli oğlu İsmixanlı "Süleyman Rəhimovun ədəbi irsinin nəşr tarixi" (elmi rəhbər: prof. B.Allahverdiyev), Normin Naib qızı Həsənli "Azərbaycan ali pedaqoji məktəblərinin elmi jurnallarının yaranması və inkişafı (Azərbaycan Pedaqoji Universiteti, Bakı Slavyan Universiteti) elmi jurnallarının materialları əsasında" (elmi rəhbər: dos. Ş.Quliyeva) mövzularında dissertasiya işlərini uğurla müdafiə edərək magistr dərəcəsinə layiq görülmüşlər.

2018-ci ildə "Nəşriyyat işi və redaktəetmə" ixtisası üzrə təhsil alan magistrantların müxtəlif aktual mövzularda hazırladıkları məruzələr magistrantların elmi konfransında dinlənilmişdir. Belə ki, Bakı Dövlət Universiteti Kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsində Ümummilli lider Heydər Əliyeva oğlu Əliyev anadan olmasının 93 ilyinə həsr olunmuş "Müasir dövrdə kitabxana-informasiya fəaliyyətinin və kitabşünaslığın müasir problemləri" mövzusunda Respublika Elmi Konfransında magistrantlar aktual mövzularda məruzələrlə çıxış etmişlər.

Hazırda "Nəşriyyat işi və redaktəetmə" ixtisası üzrə II kursada 3 nəfər, I kursda isə 4 nəfər magistrant təhsil alır.

Eyni zamanda, son illərdə Knyaz Aslanın "Azərbaycan nəşriyyat işinin aktual problemləri", "Redaktanın aktual problemləri: müasir xüsusiyyətlər, məqsəd və vəzifələr, texnoloji tələblər", "Redaktor fəaliyyətinin əsas istiqamət-

ləri", "Redaktə prosesinin müasir xüsusiyyətləri", B.Allahverdiyevin "Azərbaycan kond təsərrüfatı kitabının tipologiyasının yaranması və inkişafı", "Mətnin quruluşu, növ müxtəlifliyi və təhlili", N.Mehrəliyevanın "Dünya ədəbiyyatının Azərbaycan dilinə tərcüməsi və nəşri", Ə.Bayramovun "Azərbaycanda özəl nəşriyyat sistemi", "Müasir nəşriyyat sistemində elektron nəşr texnologiyalarının yeri", "Azərbaycanda kitab yayı-mının ümumi məsələləri", Ş.Quliyevanın "Nəşriyyat fəaliyyətində jurnal nəşrinin aparatına dair", R.Süleymanovun "Azərbaycan kitab nəşrinin inkişaf tarixində Heydər Əliyev marholisi", "Heydər Əliyev və müstəqil Azərbaycanda milli dərsliklər, dərs vəsaitlərinin hazırlanması və nəşri məsələləri" və s. kimi elmi məqalələri müvəfəq sənədəki boşluqların doldurulması baxımından mühüm əhəmiyyətə malikdir.

Kitabşünaslıq və Nəşriyyat işi kafedrasının professor-müəllim heyəti bir çox elmi konfrans və seminarlarda fəal iştirak etmişlər. Məsələn, 2018-ci ilin may ayında "Kitabxana-informasiya fəaliyyətində innovasiyalar və fənlərarası inteqrasiya" mövzusunda, dekabr ayında isə xalq yazıçısı Anarın 80 ilyik yubileyinə həsr olunmuş "Kitabxanaşünaslıq, bibliografiyaşünaslıq və kitabşünaslıq elminin aktual problemləri" mövzusunda Respublika Elmi Konfransı keçirilmiş, kafedranın demək olar ki, bütün əməkdaşları və magistrantları həmin konfransa qatılmışlar. Hər iki konfransın materialları ayrıca kitab şəklində çap olunmuşdur.

Kitabşünaslıq və Nəşriyyat işi kafedrasının nəzdində "Kitabşünaslıq və Nəşriyyat işi" dərnəyi (rəhbər fəlsəfə doktoru Leyla Abasova) fəaliyyət göstərir. Kafedranın hər bir müəllimi tədris ili ərzində fakültənin Tələbə Elmi Cəmiyyəti xətti ilə 2-3 tələbənin maraqlı mövzularda çıxışlarına rəhbərlik etmişdir. Cari tədris ilində "Kitabşünaslıq və Nəşriyyat işi" dərnəyinin 5 iclası keçirilmiş və 15 məruzə dinlənilmişdir.

Kafedra əməkdaşlarından dos. K.Aslanın, dos. Ə.Bayramovun, dos. N.Mehrəliyevanın, dos. Ş.Quliyevanın, dos. R.Süleymanovun, fəl. dok. S.Quliyevanın, fəl. dok. L.Abasovanın rəhbərlik etdiyi tələbələr TEC-in konfranslarında Azərbaycanda kitabşünaslığın mühüm elmi-təcrübə məsələləri, kitab tarixi, nəşriyyat işinin müasir vəziyyəti, nəşriyyatların informasiya-kommunikasiya texnologiyaları ilə təchizi və s. kimi aktual məruzələrlə maraqlı çıxışlar etmişlər.

2018-ci ildə Bakı Dövlət Universitetinin Kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsinin Kitabşünaslıq və Nəşriyyat işi kafedrası üzrə aparılan elmi-tədqiqat işlərinin nəticələri bilavasitə kitabşünaslıq təhsili üzrə bakalavr və magistr pilləsi üzrə tədris prosesinin təkmilləşməsinə, elmi cəhətdən yeniləşməsinə yönəlir. Alınmış ən mühüm elmi nəticələr ölkənin iri dövlət və qeyri-dövlət nəşriyyatlarının fəaliyyətlərinin daha da yaxşılaşdırılmasına kömək məqsədilə təvsiyə şəklində təqdim olunur.

Hazırda Kitabşünaslıq və Nəşriyyat işi kafedrasının müəllim heyəti “Kitabşünaslıq” elmi istiqaməti üzrə “İnformasiya cəmiyyəti şəraitində Azərbaycanca kitabşünaslığın, kitabçılıq işinin, nəşriyyat-poliqrafiya fəaliyyətinin müasir vəziyyəti və inkişaf istiqamətləri” kompleks problemi üzərində elmi-tədqiqat aparır. Müasir dövrdə Azərbaycanda kitab nəşrinin və redaktəetmənin xüsusiyyətlərinin araşdırılması, kitabşünaslıq elminin qarşısında duran əsas vəzifələrin müəyyənləşdirilməsi, kitab nəşri və redaktə sahəsində qarşıya çıxan mühüm problemlərin elmi-təcrübi baxımdan məqsədyönlü həll variantlarının əsaslandırılması, zəruri təklif və tövsiyələrin ümumiləşdirilməsi kafedranın fəaliyyətində prioritet hədəf, məqsəd və vəzifələrdir.

Dünyada və Azərbaycanda kitab nəşrinin inkişaf konsepsiyası və əsas təmayülləri, redaktənin tarixi təcrübəsi və ənənələri, mətn üzərində redaktə işinin mühüm xüsusiyyətləri, redaktor düzəlişlərinin növləri, redaktə prosesində nöqsanların aradan qaldırılması yolları, mətnin dil və üslubu üzərində redaktə işinin elmi prinsipləri, müəllif əlyazmasında fakt materialının dəqiqləşdirilməsi qaydaları, əlyazmanın kompozisiyası üzərində redaktə işinin prinsipləri, kitab aparatı üzərində redaktor işinin istiqamətləri, dərindən mənimsəməklə kitabları nəşrə hazırlamaq, redaktə etmək, onlar üzərində işləmək vərdişlərinə yiyələnmə.

Kitabşünaslıq və Nəşriyyat işi kafedrası son illərdə Türkiyə, Rusiya, Ukrayna, İran və digər ölkələrin müvafiq ali məktəbləri və kafedraları ilə beynəlxalq əməkdaşlığın qurulması və inkişafı sahəsində müəyyən işlər görmüşdür.

Kitabşünaslıq və Nəşriyyat işi kafedrasının müəllim heyəti 2018-ci ildən başlayaraq “Kitabşünaslıq” elmi istiqaməti üzrə “İnformasiya cəmiyyəti şəraitində Azərbaycanda kitabşünaslığın, kitabçılıq işinin, nəşriyyat-poliqrafiya fəaliyyətinin müasir vəziyyəti və inkişaf istiqamətləri” kompleks probleminin “Müasir dövrdə Azərbaycanda kitab nəşrinin və redaktəetmənin xüsusiyyətləri” mövzusu üzərində elmi-tədqiqat aparırlar. Azərbaycanda kitab nəşrinin və redaktəetmənin xüsusiyyətlərinin araşdırılması, kitabşünaslıq elminin qarşısında duran əsas vəzifələrin müəyyənləşdirilməsi, kitab nəşri və redaktə sahəsində qarşıya çıxan mühüm problemlərin elmi-təcrübi baxımdan məqsədyönlü həll variantlarının əsaslandırılması, zəruri təklif və tövsiyələrin ümumiləşdirilməsi kafedranın fəaliyyətində prioritet hədəf, məqsəd və vəzifələrdir.

Kafedra Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsinin “Azərbaycan” nəşriyyatı, AMEA-nın “Elm” nəşriyyatı, M.Füzuli adına Respublika Əlyazmalar İnstitutu, N.Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutu, “Azərbaycan Milli Ensiklopediyası” Elmi Mərkəzi, AMEA-nın Mərkəzi Elmi Kitabxanası, Azərbaycan Milli Kitabxanası ilə sıx əməkdaşlıq şəraitində işləmiş, birgə elmi tədbirlərdə, o cümlədən elmi konfranslarda iştirak etmişdir.

Eyni zamanda kafedra son illərdə Türkiyə, Rusiya, Ukrayna, İran və digər ölkələrin müvafiq ali məktəbləri və kafedraları ilə beynəlxalq əməkdaşlığın qurulması və inkişafı sahəsində müəyyən işlər görməyə səy göstərir.

“Kitabşünaslıq” ixtisasının hazırlıq dövrünü tələbatına uyğun şəkildə yeniləşməsinə Avropa ali məktəblərinin, o cümlədən Almaniya da fəaliyyət göstərən İohan Höte adına Frankfurt Mayn Dövlət Universitetinin, eləcə də MDB ölkələrindəki ali təhsil ocaqlarının, xüsusilə İvan Fyodorov adına Moskva Dövlət Mətbuat Universitetinin təcrübəsindən geniş istifadə edilmişdir.

Müstəqillik illərində Kitabşünaslıq və Nəşriyyat işi kafedrasının kadr hazırlığı sahəsindəki fəaliyyəti həm kəmiyyət, həm də keyfiyyət cəhətdən yaxşılaşmış, bakalavriatura və magistratura təhsil pillələri üzrə kitabşünaslıq və nəşriyyat işi sahəsində 500-dən çox kadr hazırlanmışdır. Bu kadrların hazırlanmasında kafedranın müəllim heyəti və universal ixtisasların cəmləşdiyi Bakı Dövlət Universitetinin yüksək maddi-texniki bazası çox mühüm rol oynayır. Bunu bütövlükdə Azərbaycanda kitabçılıq işi, kitab nəşri, nəşriyyat işi və redaktəetmə sahəsinin inkişafına dövlət qayğısı və diqqətin əyani təzahürü kimi dəyərləndirmək olar.

Hazırda Kitabşünaslıq və Nəşriyyat işi kafedrasının məzunları respublikamızın dövlət və qeyri-dövlət nəşriyyat-poliqrafiya müəssisələrində, kitab yayımı və kitab ticarəti müəssisələrində, kütləvi informasiya vasitələrində, o cümlədən qəzet, jurnal, radio, televiziya və internet şəbəkələrində, onlayn mediada səmərəli fəaliyyət göstərirlər. Onlar ölkəmizdə kitab nəşrinin, kitabın təbliğinin və yayımının, müxtəlif nəşrlərin redaktəsinin, ümumiyyətlə, kitab mədəniyyətinin formalaşmasına və inkişafına müasir dövrün tələblərinə uyğun şəkildə mühüm töhfələr verir, doğma universitetin şöhrətini həmişə uca tuturlar. Bir çoxunun elmlər namizədi (fəlsəfə doktoru) və ya elmlər doktoru elmi dərəcəsi almış həmin mütəxəssislərin əksəriyyəti hazırda nəşriyyat-poliqrafiya sahəsində çalışır, milli kitab mədəniyyətinin inkişafında xüsusi rol oynayır.

Tədris, metodiki və elmi işə kömək məqsədilə kafedranın müəllim heyətinin köməyi ilə 2008-2018-ci illərdə “Kitabşünaslıq və nəşriyyat işi” adlı elmi-nəzəri və təcrübi jurnal çap edilmişdir.

Bundan başqa, 2015-ci ildə dosent Knyaz Aslanın təsisçiliyi və baş redaktorluğu ilə kafedrada “Kitabşünaslıq və redaktor sənəti” adlı ikinci bir elmi-nəzəri və təcrübi-metodik jurnal da fəaliyyətə başlamışdır. İndiyə qədər 8 nömrəyə işıq üzü görün bu jurnalda kitabşünaslıq, kitabxanaşünaslıq, bibliografiyaşünaslıq, informatika, kitab nəşri, redaktə məsələləri, eləcə də dilçilik, rəsəmsənəmlər və s. kimi sahələrə dair yüzə yaxın elmi məqalə dərc edilmişdir. Onu da qeyd etmək ki, Bakı Dövlət Universitetinin Kitabşünaslıq və nəşriyyat işi kafedrası 2015-ci ildən “Kitabşünaslıq və Redaktor Sənəti” adlı elmi-nəzəri və təcrübi-metodik jurnal nəşr etdirir. Jurnal Azərbaycan Respublikası Ədəbiyyat

Nazirliyində qeyd alınmışdır (Şəhadətnamə № 4021, 01.12.2015). Jurnalın təsisçisi və baş redaktoru BDU-nun Kitabşünaslıq və nəşriyyat işi kafedrasının müdiri, pedaqogika üzrə fəlsəfə doktoru, dosent Knyaz Aslandı. Redaksiya heyətinə müvafiq sənədə tanınmış görkəmli alimlər daxildir.

"Kitabşünaslıq və Redaktor Sənəti" jurnalı 18.10.2018-ci il tarixində Beynəlxalq ISSN Mərkəzi (Paris, Fransa) tərəfindən ISSN (ISSN-L) 2617-6939 sayılı nömrə ilə ardı davam edən nəşrlərin beynəlxalq reyestrinə daxil edilmişdir.

Jurnalın məqsədi kitabşünaslıq, nəşriyyat işi, kitab sənəti, redaktor sənətkarlığı sahələrində elmi-nəzəri və təcrübə-metodik araşdırmaların nəticələrini yaymaq, müxtəlif dillərdə aktual mövzulara dair çapdan çıxmış yeni nəşrləri təbliğ etməkdir. Elmi məqalələrdə mövcud qaydalara uyğun olaraq Azərbaycan, ingilis və rus dillərində xülasələr verilir, ədəbiyyat siyahısı ilə təchiz olunur, mütəxəssislərdən rəylər alınır.

Kafedra əməkdaşlarından 2 nəfəri – dos. K.Aslan, və dos. R.Süleymanov "Azərbaycan Respublikasının Qabaqcıl təhsil işçisi" adına layiq görülmüş, eləcə də müəllimlərin əksəriyyəti dərəcəli Təhsil Nazirliyinin, Respublika Azad Həmkarlar Komitəsinin, BDU-nun Fəxri Fərmanları ilə təltif edilmişlər.

Məlum olduğu kimi, "Kitabşünaslıq" istiqaməti üzrə bakalavriat və magistratura səviyyələrində təhsil alan tələbələr bir sıra spesifik kompe-tensiyalara yiyələnirlər ki, onlar heç bir ali məktəbdə, heç bir ixtisasda bu elmi səviyyədə tədris edilmir. Belə ki, tələbələr ixtisasa uyğun informasiya mənbələrinin yaradılması, bu prosedə informasiya texnologiyalarından istifadə vərdişlərinə; global kompüter şəbəkələrində informasiya ilə işləmək bacarığına; dünyada və Azərbaycanda nəşriyyat-poliqrafiya mədəniyyətinin yaranmasına və inkişafı, müasir quruluşu haqqında biliyə; müasir kitabşünaslıq nəzəriyyəsinin prinsiplərinə; nəşriyyat-poliqrafiya müəssisələrinin mahiyyəti, mənşəyi, sisteminə, inkişafı, onların informasiya resurslarının təsnifatı, nəşriyyat-poliqrafiya müəssisələrinin idarə edilməsi və ona rəhbərliyin forma və metodlarına; nəşriyyat fəaliyyətinin təşkil və idarə olunması; kitabın və digər nəşrlərin bədii və texniki tərtibatı haqqında iş təcrübəsinə dərindən bələd olurlar.

Eyni zamanda bu ixtisas seçən tələbə redaktə işinin tarixi təcrübəsini və ənənələrini, kitab nəşri işinin inkişaf konsepsiyasını və əsas təmayüllərini, mətn üzərində redaktə işinin əsas xüsusiyyətlərini və redaktənin ümumi metodik prinsiplərini, redaktor əməliyyatlarının elmi prinsipləri və formalarını, redaktor düzəlişlərinin növlərini və xüsusiyyətlərini, alyazmasında fakt materialın daşıqlaşdırılması prinsiplərini, alyazmanın kompozisiyası üzərində redaktə işi prinsipləri və nöqsanların aradan qaldırılması yollarını, mətnin dil və üslubu üzərində redaktə işinin elmi prinsiplərini, kitab aparatı üzərində redaktor işinin xüsusiyyətlərini, elmi, elmi-kütləvi, istehsalat-təcrübə, kütləvi siyasi,

rəsmi, tədris, ədəbi-bədii, folklor, soraq-məlumat, dövrü mətbuat, reklam nəşrləri üzərində redaktor işinin xüsusiyyətlərini və s. dərindən mənimsəməklə kitabları nəşrə hazırlamaq, redaktə etmək, onlar üzərində işləmək vərdişlərinə yiyələnir. Bunları mənimsəməyə imkan verən amillərdən biri də abituriyentlərin bu ixtisasa yiyələnməyə maraqları ilə əlaqədardır. Belə ki, Azərbaycan Respublikasının Dövlət İmtahan Mərkəzinin (keçmiş Azərbaycan Respublikasının Tələbə Qəbulu üzrə Dövlət Komissiyasının (TQDK)) məlumatına əsasən, "Kitabşünaslıq" ixtisasını seçən abituriyentlər hər il on azı 400-500 bal – toplayaraq tələbə adına layiq görülürlər.

Beynəlxalq təcrübənin öyrənilməsi təsdiqləyir ki, nəşriyyat işçisi, nəşriyyat işi üzrə redaktorlar, nəşir, kitab reklamu və yayımı üzrə mənecərlər, kitab biznesi, nəşriyyat marketinqi və necereri və s. ixtisasları üzrə mütəxəssis kadrlar müxtəlif ölkələrin nüfuzlu universitetlərində hazırlanırlar. Məsələn, Avropa məkənində Almaniyanın bir neçə məşhur universitetində, o cümlədən Frankfurt Maynda, Leypsiqdə, Slovakiyada, Polşada, MDB miqyasında Rusiyanın 30-dan çox ali məktəbində, Ukraynada, Belorusiyada və başqa ölkələrdə bir sıra universitetlərdə kitab nəşri ilə əlaqədar olan fakültələr və kafedralar fəaliyyət göstərir. Hətta bir sıra ölkələrdə, o cümlədən Rusiyada kitabı öyrənmə elmi-tədqiqat institutları da vardır.

Bütün bunlara görə Kitabşünaslıq və Nəşriyyat işi kafedrasının fəaliyyətinin daha da genişləndirilməsi, eləcə də respublikamızda zəngin kitab mədəniyyətinin müasir tələblər səviyyəsində inkişaf etdirilməsi üçün bir sıra təkliflər irəli sürmək istəyirik:

– Hazırda ölkəmizdə təxminən 500-ə qədər dövlət və qeyri-dövlət (əzəl) nəşriyyat-poliqrafiya müəssisəsi fəaliyyət göstərir. Bu müəssisələrdə elmi, ədəbi, bədii, texniki ixtisas redaktorlarına çox böyük zərurət yaranmışdır. İri nəşriyyatlar istisna olmaqla əgər hər bir kiçik müəssisədə ən azı 10-15 mütəxəssis kadra ehtiyac olduğunu nəzərə alsaq, onda 10-15 min kadrlar yetişdirilib hazırlanması üçün illərlə fəaliyyət göstərmək lazım gəlir. Bir cəhətdə bu qeyd etmək lazımdır ki, təlimata uyğun olaraq nəşriyyatların hər bir redaksiyasında 8-10 nəfər nəşriyyat işçisi və redaktor işləməli, onlar müxtəlif elm sahələrinə dair əsərləri müəllif alyazmasından çap mərhələsinə qədər olan spesifik və müərkəb prosesin həyata keçirilməsində səmərəli fəaliyyət göstərməlidir. Xatırladıq ki, hətta sovet dövründə bu iş çox ciddi şəkildə həyata keçirilirdi.

– 1925-ci ildən olduqca səmərəli fəaliyyət göstərmiş Azərbaycan Dövlət Kitab Palatası 1987-ci ildə qeyri-müəyyən səbəblər üzündən ləğv olunduğuna görə 30 ilə yaxındır ki, ölkəmizdə mətbuat və kitab çapı statistikasız aparılır. Burada xüsusi vurğulamağı lazım bilir ki, kitab mədəniyyəti ölkəmizin ümumi mədəniyyət səviyyəsinin göstəricilərindən bəlkə də birincisidir. Sovet İttifaqı dağıldıqdan sonra yaranmış bütün müstəqil respublikaların hər birində Dövlət

Kitab Palatası müstəqil qurum kimi fəaliyyət göstərməkdədir. Xatırlatmaqı vacib hesab edirik ki, bu dövlət əhəmiyyətli işi vaxtilə osason BDU-nu bitirən kitabşünas məzunlar həyata keçirirdilər. Onlar uzun illər ərzində "Kitab salnaməsi", "Mətbuat salnaməsi", "Birillik Azərbaycan kitabıyətı" və s. kimi sənəballı bibliografik nəşrlər hazırlayaraq çap etdirir, beləliklə, Azərbaycan kitabının salnaməsini yaradırdılar. Sevindiricidir ki, bu yaxınlarda Mədəniyyət Nazirliyindən verilən məlumat görə, artıq Azərbaycan Dövlət Kitab Palatasının yenidən yaradılması üzrə işlər tamamlanmaq üzrədir. Bu müəssisə fəaliyyətə başlayarkən çoxsaylı kitabşünas və nəşriyyat işçisi ixtisasına yiyələnmiş mütəxəssislərə ciddi zərurət yaranacaqdır ki, bu mütəxəssislər də ilk növbədə məhz BDU-da hazırlansın.

– Bakı Dövlət Universitetinin maddi-texniki bazası və kadr potensialı müasir informasiya cəmiyyətinin tələblərinə uyğun olaraq bakalavriatura və magistratura səviyyələrində "Nəşriyyat marketoloqu", "Nəşriyyat meneceri", "Nəşriyyat-poliqrafiya işçisi", "Kitab reklamı və yayımı üzrə menecer", "Kitab biznesi", "Nəşir", "Ədəbi redaktor", "Texniki redaktor" və s. kimi bir sıra vacib ixtisas və ixtisaslaşmalar üzrə tələbə qəbulunun sistemli şəkildə aparılmasına və yüksək səviyyəli kadr hazırlığına imkan verir.

– Kafedranın bakalavriatura və magistratura pillələri üzrə illik dərslər yekündə nəşriyyat-poliqrafiya və redaktətmə məsələləri ilə əlaqədar olan fənlərin sayı üstünlük təşkil etdiyinə görə gələcəkdə onun adının dəyişdirilərək əvvəlki kimi "Nəşriyyat işi və redaktətmə kafedrası", yaxud "Nəşriyyat işinin menecmenti kafedrası" adlandırılması daha məqsədəuyğun olar. Bununla yanaşı, hazırda magistratura səviyyəsində olduđu kimi, bakalavriaturada da məzunlara "Nəşriyyat işi və redaktətmə" ixtisasının veriləməsinə məqsədəuyğun hesab edirik; Yeri gəlmişkən qeyd etməliyik ki, respublikamızda, o cümlədən BDU-da müxtəlif ixtisaslar üzrə magistratura səviyyəsinə tələbə qəbulunun miqdarı tələbatdan aşağı səviyyədadır (hər ixtisas üzrə cəmi 3-5 nəfər). Halbuki Avropa ali təhsil müəssisələrinin təcrübəsi göstərir ki, hər bir hər bir ixtisasda qruplar üzrə tələbələrini sayı 10-15 nəfərdən az olmamalıdır;

– Kitab mədəniyyətinin, o cümlədən kitab nəşrinin və yayımının ölkənin mədəni inkişaf səviyyəsinin mühüm göstəricilərindən biri olduğunu həmişə vurğulayan ümummilli lider Heydər Əliyev hələ 1970-ci illərdə kitab nəşri üzrə mütəxəssis kadrların Azərbaycan kənarında nüfuzlu ali təhsil ocaqlarında göndərilən tələbələrini siyahısına kitab nəşri üzrə ixtisasla yiyələnən tələbələrini adlandırın salınmasına bərdə göstəriş vermişdi. Ulu öndər eyni zamanda həmin gənclərin təhsilini nəzərdə saxlamış, bunun notəsində müvafiq sahədə ali təhsil əlaqə respublikamıza qayıtmış bir çox kadrlar nəşriyyat-poliqrafiya müəssisələrində səmərəli fəaliyyət göstərməyə başlamışdır. Hazırda onların arasında elmi dərəcəsi olan bir neçə mütəxəssis də vardır.

– Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin imzaladığı "Azərbaycan dilində latın qrafikası ilə kütləvi nəşrlərin həyata keçirilməsi haqqında", "2005-2006-cı illərdə Azərbaycan dilində latın qrafikası ilə çapı nəzərdə tutulan əsərlərin siyahısının təsdiq edilməsi haqqında", 150 cildlik "Dünya ədəbiyyatı kitabxanası", 100 cildlik "Dünya uşaq ədəbiyyatı kitabxanası", 100 cildlik "Azərbaycan ədəbiyyatı kitabxanası" seriyasının nəşri haqqında, "Azərbaycan Milli Ensiklopediyasının nəşri haqqında" sərəncamları dövlət başçısının kitab nəşri işinə göstərdiyi diqqət və qayğının əyani təzahürüdür. Göründüyü kimi, bu nəşrlərin yüksək səviyyədə hazırlanıb oxuculara çatdırılması çoxsaylı nəşriyyat işçiləri və redaktorlar tələb edir ki, həmin mütəxəssislər kadrlar da məhz BDU-da hazırlansın. Göründüyü kimi, bu sahə üzrə hazırlanan kadrların çox böyük əmək bazarı mövcuddur.

Kafedranın elmi-pedaqoji potensialının gücləndirilməsi, maddi-texniki bazasının yaxşılaşdırılması, xüsusilə müasir kompüterlər, printerlər və s. ilə təchiz edilməsi tədrisin keyfiyyətinin daha da yüksəldilməsinə kömək edə bilər.

Bütün bu xüsusiyyətləri nəzərə alaraq, yaşlı minillərlə ölçülən və zəngin ənənələri olan dünya və Azərbaycan kitab mədəniyyətinin öyrənilməsinə, nəşriyyat-poliqrafiya fəaliyyətinin inkişafına, nəşrlərin əlyazma mərhələsindən çap mərhələsinədək olan bütün proseslərin mənimlənilməsinə, çoxsaylı nəşriyyatların və mətbələrin kitab mütəxəssisləri, nəşriyyat işçiləri (redaktorlar, korrektorlar, tərtibçilər və s.) ilə təmin edilməsinə özlünməxsus rolu olan Kitabşünaslıq və nəşriyyat işi kafedrasının fəaliyyətinin uğurla davam etdirilməsi təxirəsalınmaz vəzifələrdən biridir.

Beləliklə, Bakı Dövlət Universiteti Kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsinin Kitabşünaslıq və Nəşriyyat işi kafedrasının 27 illik fəaliyyəti bir daha göstərdi ki, kafedra xalqımızın milli sərəvətə olan Azərbaycan kitab mədəniyyətinin tərəqqisi və inkişafı naminə olduqca diqqətəlayiq bir yol keçmiş, müstəqillik illərində kitabın hazırlanması, çapı, yayılması, kitabşünaslığın nəzəri məsələlərinin həlli sahəsində xeyli səmərəli işlər görmüş, yüzlərlə yüksək ixtisaslı kitabşünas və nəşriyyat işçisi hazırlamışdır. Hazırda kafedranın hazırladığı peşəkar kadrlar respublikamızın müxtəlif mədəniyyət və informasiya müəssisələrində, nəşriyyatlarında, kitab evlərində, kitab klublarında, kitab ticarət təşkilatlarında uğurla çalışmaqdadırlar.

Informasiya cəmiyyəti şəraitində milli sərəvət olan biliyə, bilik mənbəyi kimi tarixi əhəmiyyət kəsb edən kitabə, onun hazırlanmasına, nəşrinə, yayılmasına böyük töhfələr vermək əzmində olan Kitabşünaslıq və Nəşriyyat işi kafedrası bundan sonra da öz işini müvəffəqiyyətlə davam etdirmək, milli mədəniyyətimizin və təhsilimizin mühüm sahəsi olan yüksək ixtisaslı, peşəkar kitabşünas və nəşriyyat işi mütəxəssisləri üçün tədris prosesinin, elmi-nəzəri

və metodik işlərin uğurla davam etdirməsini öz qarşısında qoymuşdur. Belə ki, yüksək ixtisaslı, peşəkar mütəxəssis kitabşünas və nəşriyyat işçisi kadrlarının hazırlanması dövrün, zamanın tələbidir. Məhz bilik cəmiyyətinə gedən yolun əsas yolçuları, işi tutanları kimi formalaşan mütəxəssislərə tələbat durmadan artmaqdadır.

ƏDƏBİYYAT

1. Xələfov A.A. Azərbaycanca kitabxanaçılıq təhsilinin inkişafı. – Bakı: Maarif, 1987, 132 s.
2. Xələfov A.A. Azərbaycanca ali kitabxanaçılıq təhsili. – Bakı, 1998, 124 s.
3. Xələfov A.A. Heydər Əliyev və Azərbaycanca kitabxana işi: Monografiya. – Bakı: Azərnaşr, 2006, 312 s.
4. Knyaz Aslan. Elm və təhsil fədaisi: Əməkdar elm xadimi A.Xələfovun 75 illik yubileyinə həsr olunur. Bakı: Bakı Universiteti Nəşriyyatı, 2006, 240 s.
5. Nəşriyyat işi haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanunu (30 may 2000-ci il) // Azərbaycan Respublikasının Qanunlar Külliyyatı. III kitab. – Bakı: Qanun, 2001. – S. 522-526.

**ИСТОРИЯ РАЗВИТИЯ, СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ
И НАПРАВЛЕНИЯ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ
КАФЕДРЫ КНИГОВЕДЕНИЯ И ИЗДАТЕЛЬСКОГО ДЕЛА
БАКИНСКОГО ГОСУДАРСТВЕННОГО УНИВЕРСИТЕТА**

КНЯЗЬ АСЛАН

РЕЗЮМЕ

В научной статье рассказывается об истории развития, современной состоянии и направления совершенствования кафедры книговедения и издательского дела Бакинского государственного университета, а также о формировании научно-педагогического кадрового потенциала кафедры. В то же время в статье дается краткий обзор учебной и методической литературы, включая предметные дисциплины, научные статьи, учебники, учебные пособия, монографии и другие книги, которую ученые и преподаватели кафедры подготовили и опубликовали в течение своей 27-летней деятельности.

Ключевые слова: Ключевые слова: отдел библиографии и издательского дела, библиотечно-информационный факультет, Бакинский государственный университет, специальность по книговедению, издательско-редакторская специализация, редактор издательского дела, специалист по издательскому делу и полиграфии.

**HISTORY OF DEVELOPMENT, MODERN CONDITION
AND DIRECTIONS OF IMPROVEMENT
DEPARTMENT BIBLIOLOGY AND PUBLISHING
BAKU STATE UNIVERSITY**

KNYAZ ASLAN

SUMMARY

The article reviews the history of the creation of the Department of Book Science and publishing of Baku State University, the formation and strengthening of human resources, the direction of the current state of development of the Department. Including here summarizes information about textbooks, manuals, monographs and scientific articles, developed the faculty of the department during the 27 years of activity.

Keywords: Department bibliography and publishing, the library-information faculty, Baku State University, specialty in bibliography, publishing and editorial specialization, editor of publishing, specialist in publishing and printing.

The scientific article describes the history of development, current state and directions for improving the department of bibliography and publishing at Baku State University, as well as the formation of the scientific and pedagogical staff potential of the department. At the same time, the article provides a brief overview of educational and methodical literature, including subject disciplines, scientific articles, textbooks, textbooks, monographs and other books, which scholars and teachers of the department prepared and published during their 27-year activity.